

J E L E N K O R
1535
P O L I T I K A I T E K I N T E T B E N

A' KÉT HAZA 'S KÜLFÖLD
H Í R L E V E L E I B Ő L.

SZERKEZTETI 'S KIADJA
HELMECZY MIHÁLY.

I. évi folyamata.

Első fele.

1835

P E S T E N,

NYOMTATTATOTT LANDERER KÖNYVNYOMTATÓ INTÉZETÉBEN.

1 8 3 2.

THE UNIVERSITY OF
PORTLAND, OREGON
LIBRARY

1111

a
l
t
t
s
a
k
e
e
u
t
n
h
h
s
p
h
n
v
r
ji
d
á
E
m
li
d
n
b
g
e
a
b
is

J E L E N K O R.

I. szám.

Pest Szerda Januar. 4.

1832.

Foglalat: Magyarország (Levelek, Vegyes tudósítások). Franciaország. Anglia. Török birod. (Egyiptomi hírek.) Lengyelország. Prussia. Orosz birodalom. Portugallia. Ejszak-Amerika. Belgium. Bavaria. Ausztria. Figyelmeztetés.

MAGYARORSZÁG.

Buda-Pest. Január. Isójén 1832. Midőn a' nagy és szép reményekkel biztató 1832 felvirad 's a' Jelenkor és Társalkodó hazai köz Intézet egyéb rokontársival a' nemzeti köz értelemnek 's a' haza- és királyszeretnek uj táplálékot adni ügyekszik, őszintén és önkényt nyilatkoztatom ki ezen való szives örömemet 's azon vallomást: hogy én azon könnyü vérü embereknek vagyok egyike, kik inkább szeretik munkásan és haladva elélni a' jelent, mint veszteg magasztalni egyedül a' régít, vagy valamely lehető jobb után ábrándozólag, a' meglevő jót veszélyeztetve, nyugtalankodni. 'S valóban minél messzebb haladok a' multban, minél többet hasonlítok össze, annál világosabb előttem: hogy a' jelen kor a' világ általános polgári helyzetére, a' kor szellemére, Európa politikájára 's általánosan a' jónak a' rosszhoz mérsékletére nézve minden előbbi kornál nyugtatóbb 's biztatóbb. Az önkény és vakság uralkodása szünik; a' világ nagy része szabadon lehel. Asia 's Afrika zsarlóji önkénnyel 's dölyfösen uralkodnak ugyan, de százanandó gyermekeken csak, vagy csupa állatiságban tengő csoportokon; de a' mivel Európában 's Amerikában alig van status, melly többé vagy kevesebbé constitutionalis, azaz nemzeti szabad szerződésből eredő, törvények szerint ne kormányoztatnák, 's hol ez legkevesebbé történik, ott is béke, szentség, törvény, emberiség a' boldogító ürügy. Miért? Mert valamint az egyes ember a' legmagasabb polczbelítől kezdve le a' legutolsó polgárig, érzi most a' maga emberi méltóságát: úgy érzik egész nemzetek is a' magokét 's önkényt és nemesen fognak

fejedelmeikkel kezet, hogy azokkal együtt emeljék a' hazát, az egészet elő rendeltése pályáján. Micsoda lélek vezérli most e' nagy uton Europa főbb hatalmasságait: azt a' londoni conferentiák protocollumi, mint a' fejedelmek kormányczéljoknak tolmácsai, nyilván és több izben kimondották. Békeség kívül és belől, a' nemzeti erőnek minden oldalu, szabad de józan kifejtése, egyesítése 's az ezen alapodó nemzeti nagyság és hathatás teszi most minden felvilágosultabb igazgatás maximáit, 's ugyan ezen maximák kivívása az, mire az egyes nemzetek kisebb vagy nagyobb sikerrel törekeshnek. Igen szabad ma inkább mint valaha reménylenünk: hogy azok, kik még a' régi maximák — külső és belső elnyomás 's a' kormány önhaszna. mint általános cél — lerázásában küzdenek, ebben boldogulni, a' törvény és szabadság lelke győzni 's kiterjedni, az emberiség' ügye kellő méltatásra jutni, azon heves fók pedig, kik a' józan mérséklet határin tul csapongva álmok és lehetetlenségek után esednek, a' nagyobb részt 's a' szomszédi csendességet és just tisztelni fogják. De vesünk egy pillantatot kedves Hazánkra is. Mig 1790 óta a' félvilág szabadságért és constitutióért buzgott, dühödött, vérengzett: az alatt a' Magyar nyugton volt 's megelégtelen. — Igen, mert a' Magyar mindenkort azt hitte, hogy szabad, 's eszébe sem jutott soha törvényt 's önállási vagy önléti kezességet (garantiát) nyolcz százados constitutióján kívül keresni. Már ha igazság 's valóság volt ezen szabad lét és constitutio eddiglen, ha fellelé ezelőtt is a' Nemzet századú becses constitutiójában minden korra szolgáló helyes törvényeit 's biztos ga-

rantiáját: úgy hasonló 's még több okkal mondhatjuk, sikeresíthetjük azt ma, kegyes Fejedelmünk uralkodása alatt. Jelesen a' mint a' Király és Nemzet 182 $\frac{5}{7}$ — 's 1830-ban, mind a' két izben olly édes 's felséges alkalommal, koronázólag tudnillik 's törvényalkotólag, léptek egymás iránt fel, azt méltán epochának, egy új, „ab restaurata constitutione“ nevezendő időszakasz kezdetének tekinthetni, mellyet, főkép ha zsendülő gyümölcssei kívánt érleletre juthatnak, az érző maradék hálával 's korunk és erők magasztalásával emleget meg. Illy szép időponthoz olly közel 's nyelvünk országlása 's törvényink újra születése hajnalán, annyi nagy remény élébe menve, mit kívánjunk a' buzgón szeretett hazának minden lelki 's testi mirigy eltávoztatása mellett egyebet, mint hogy e' bölcs és dicséretes uton az idő józan lelkéhez módosulva 's más nagy Nemzetek példájához magasodva 's csüggedetlen hazafisággal, férjfiás mérséklettel, gondos előrelátással haladjon elő minden tagja, 's közintézetink virágoztán, műveltségünk diszletén a' szív, lélek, ész malasztiban 's minden lehető boldogság áldásiban részesüljön az egész nemzeti test; minden jót, nagyot, szépet és dicsőt, a' mit más szabad népek Törvény-alkotmányában constitúciónk, csinobodásunk, emberiségünk lelkével egyenlithető lel, sajátjává honosítson 's koronás Urával ősi hűség 's okosság szerint egyesülve nyissa meg a' nemzetisedés és egy a' nemzeti nagyság mindannyi kuffejeit 's olvasszon minden egyes erőt egy bonthatatlan egésszé, 's emeljen olly annyira, hogy a' magyar haza legyen a' legelső, mellyről büszkélkedve lehessen mondani: az egyes ember benne a' haza maga 's az egész haza mint egy ember! —

Ó cs. kir. Felsőge méltóztatott a' mult December 16ikán Mélt. Kapos-Mérei Mérey Sándor cs. k. Kamarás, udvari Tanácsos és Referendarius Urat, a' Status- és Conferentialis Tanácsosságra magasztalt előbbi Personalis, Nagyméltóságú Székhelyi Maj-

lath György Ur helyébe, királyi személyes jelenlétének törvényszékbeli Helytartójává (Personalissá) kegyelmesen kinevezni.

December 26kán 8 óratájban Bécsben meghalálozott néhai Nagyméltóságú Palotai Gróf Frimont János, Antrodoccoi Hercege, cs. k. lovassági Generalis, a' Hadi Tanács Elölülője, melyvízkórságban, számos vítézi érdemű életének 73 esztendejében.

Tek. Fegyverneki és Felső-Penczi Vid a László, Pest és Heves vármegyei Táblabíró 's a' magyar Játékszinnek hosszabb ideiglen, 1808—1812ig, tetemes áldozatú fentartója, közelebb mult December 2dikán hunyt el Törtelen, Pest vármegyei szabad nemes gyarmaton, hat árváinak bánat-sohajtásítól környékezve. Hazafi tette és Szemere Pál Táblabíró 's tud. magyar nemzeti akadémiai rendes Tagnak e' ritka érdemet dicsőítő gyönyörű verse megmentendik minden bizonytal feledékenységtől a' hamvadó Üdvezültet. Perseus és Andromeda nyomtatott szindarabján kívül Szabina nevű Románja maradt kéziratban.

Pozsonyból December 28án. Tegnap díszes egyházi szertartással nyitattott meg azon mintegy nyolczvan esztendeig zárva volt és sz. János evangelistának szentelt fióktemplom, melly a' Szent Ferencz itteni Szerzeteseinek Kun László által építettett szentegyházhoz vagyon kapcsolva. Régisége túlhalad minden emlékjeleinken, 's őseinknek ide szakadtokkor alkalmasint már fenállta. Az épület gothusi 's ügyesen faragott csinos kő-mű, alatta hasonló térű 's készületű sírbolt vagyon. Nagytiszteletű P. Golessényi Pantaleon Provincialisnak és a' buzgó hívek adakozásának köszönjük e' jeles régiségnek költséges megújittatását és mintegy hamvából felélesztetését.

Egy Pozsonyi társaság a' mult tavaszkor 53 hold szántóföldet ültetett be czékla (beta cycla altissima) palántával 's mintegy 12000 mázsányi czukorrépat termesztett: ebből most Gróf Apponyi nemzetség Virág völgyi majorjában legszebb foganat-

tal cukor készítettik. Minekelőtte bővebb számító tudósítást adnánk erről a' tisztelt olvasó közönség elébe, legyen szabad azon észrevételt tennünk: hogy ha Franciaország olly nagy mértékben gyakorolhatja (mint valóban gyakorolja is) az iparkodásnak ezen nemét, hogy már csaknem minden gyarmati cukor nélkül ellehet: nálunk, hol a' föld terméke 's tüzi szer alig kél váltópénzen olly áron, mint amott ezüstben, bizonyosan sokkal nagyobb haszonnal készíthetnék ezt tehetősb hazánkfiain mind önmagokra, mind a' hazára nézve, 's itthon maradnának az esztendőnként kiküldetni szokott számos milliomok. De ehez férjfiás akarat, ész és pénz, vagy legalább rendülhetetlen hitel szükséges. —

Egerből December' fogytán. Találkozik az egri Seminarium' ifjai között egy beteg, ki az ugy nevezett extasisban szenved, melly catalepsissé is változik. Ebeli állapotja Decemb' 10dike estvélyén kezdődött. Ezen ifju bámulatos lelkesége vagy inkább dermedezése között rendkívüli 's csudás dolgokat követ el: a' gyomrára tett levél' tartalmát, nem látván azt, elmondja, 's oda tétetvén a' zsebóra, megnyit mutat, szinte nem látva, előadja. Az érczek, az aranyon kívül, nagy ellentiségben állnak vele, ugy annyira, hogy a' csizma szögei is bántják őt. Elragadtatásában istenes dalokat, rendes szerkezetű eredeti deák bucsuzó beszédet is monda. Doctor Hanák Mihály urnak, a' ki őt látogatja, körülmenyes előadásából nem sokára ezen különös szenvedőről többet értend a' közönség.

Kolozsvárott cholérában Decemb. 21ig mindössze megbetegült 322, meggyógyult 180, meghalt 72, orvoskéz alatt maradt 70.

Ujesztendő napján kellemes téli 's enyhébb időnk vala, mint Decemb. fogyatéknapjain. A' következő két napon és ma fokonyként nevedvén a' hideg, nagyobb fagyra változott, ugy hogy Dunánk sűrű jéggel zajlik 's az általkelést a' szigetnél engedni csak meg késleltető bajjal. Ha így tart, nem so-

kára jéghidunk lesz, 's a' két testvér város-közötti közösülés semmi gátot nem szenvedend, a' mit főképp a' közelgető farsangi mulatozások végett számos fiatal ohajt.

FRANCZIAORSZÁG.

December 19dikén ismét egy kis zenebonát csendesített le a' ministerium Párisban. Mintegy ezerig való tanuló öszvegyült a' nevezett napon a' Pantheon körül 's innen megindulva, négyenként karöltve, a' Cité Bergère felé igyekeztek, hogy a' Párisban megérkezett Ramorino, Langermann és Schneider lengyel generalisoknak éljen kiáltással 's talán egy zászlóval tisztelkedjenek. Azonban egy csapat városi örlovaság a' Pont-neufön találkozáván velek, közikbe ugratott 's őket szétüzé. Ezek most kisebb csapatokban a' Cité Bergère felé szállongva, itt ismét, a' generalisok fogadjok előtt, öszvegyültek; de ujra szétveré őket a' lovasság. A' nép meg nem szünt estveli 5 óráig a' nevezett helyen tolongani. Nemzeti örök 's rendes katonaság állott körös körül, az ablakok asszonyokkal valának megrakva. Azonban, ugy látszik, a' dolog fontos következéseket nem von maga után. —

A' Paire-kamarát Decazes herczeg ugyan az nap tudósítá a' Biztosság véleménye felől a' charte 23ik cikkelye uj meghányatása iránt. A' tudósító sajnálva említi, hogy a' köz vélemény 's ennek ingatóji, a' journalok, a' követek kamaráját arra bírák, hogy magát a' pairség örökösülése ellen nyilatkoztassa ki. A' Pairek Biztosságának egy része az örökösülés mellett áll, azt híven, hogy e' nélkül a' Paire-kamara elveszti függetlenségét. A' másik rész ellenben azt hiszi, hogy ha a' nép (nemesebb értelmében a' szónak) a' pairség örökösülését ellenzi, akkor a' Pairek kamarája is kénytelen engedni. Továbbá ezen rész még ugy vélekedik, hogy a' nem-örökösülést kívánván a' követ-kamarának többsége, az ennelfogvást a' mostani kornak kétségbe nem hoz-

lató szüksége, 's valamint megkíváná az örökösödést az 1814iki restauratio: ugy kívánja most az ellenkezőt a' juliusi revolutio. A' mi a' Pairek kineveztetését illeti, ez iránt egy értelemben van a' Biztosság, azt tartván, hogy ezen jus egyedül a' királyé. Némelly tagjai a' Biztosságnak azt hitték, hogy a' categoriák feleslegesek 's azokat eltöröltetni kívánták; de a' nagyobb rész ugy vélekedett, hogy ezen categoriák inkább kezességül szolgálnak magára a' Paire-kamarára nézve, hogysem bizodalmatlanságot mutatnának a' kormány iránt. De még is ohajtja a' többség, hogy a' Pairekké neveztetendőktől megkívánt legkisebb adó-mennyiség 3000 francra szállíttassék alá. Végre a' Pairek számát határozatlannak véli a' Biztosság. — Ezen tudósítást a' Pairek kamarájában nagy lárma követte. A' Pairek ez uttal igen számosan valának jelen. A' vitatások Dec. 22kére halasztattak, 's azonnal többen iraták fel magokat a' Biztosság véleménye mellett és ellene szólandó szándékkal.

December 20-dikán a' követek kamaráját tudósítja Amilhou ur azon törvényjavalat felől, mellynek czélja az oceán és középtenger összekapcsoltatása a' Canal du Midinek Toulouse-tól Bayonne-ig eszközendő meghosszabbíttatása által. — Ezután mingyárt a' Lyoni zavargásbeli történetek fellett folytak a' vitatások 's de Tracy, Mauguin és Odilon-Barrot urak ujra megtámadák a' ministerium e' tárgybeli viseletét. Perier ur, a' ministeri Tanács Elölülője, 's a' kereskedési minister (d'Argout Gróf) védelmezék a' kormány rendeléseit, előterjesztvén a' Rhone megye Praefectusával, Bouvier-Dumolard urral, váltott levelezéseiket. Ezekből kitetszett: hogy a' ministerium a' bajt okozott tariffa (napszámber-szabás) felől nem annak idejében tudósított, hogy azt mindég valósíthatatlannak tartotta, végre, hogy a' nevedő zúgás és zenebona felől egész az utolsó pillantatig (Nov. 20.) semmi tudósítást nem kapott. Minthogy még

e' vitatások közben más vádak is gördültek elő a' ministerek ellen, Dupin Károly ur azt javaslá: hogy ezen tárgyak választassanak el 's előbb a' Lyoni dolgok iránt adja véleményét a' kamara, mellyekre nézve ő, meg lévén a' ministeri világosításokkal elégedve, a' vitatás elmellőztetését ajánlja. Az oppositio azonban kinyilatkoztatá: hogy ha ezen ajánlást elfogadná is a' Kamara, ebben nem annyira a' ministerek tette jóváhagyását, mint inkább annak elnézését akarná tekintetni. A' szavazáskor a' két centrum 's a' bal oldal egyik szakaszának többsége a' lyoni dolgok további vitatásának elmellőztetését elfogadá, a' többi vádpontok meghányatását más napra halasztván.

Azalatt Perier Ur, a' lyoni történetek előterjesztése után, egykét pillantatra kipihe-nés végett a' kamara folyosójira kitérvén, itt a' nevezett Bouvier-Dumolard által fenyegetésekkel és sértegető kifejezésekkel támadtatott meg. Ezen botránkozató cselekedet több tanu követet szerfelett felbosszontván, ezek azt kívánták, hogy a' megtámadót a' kamara Quaestorai tüstént fogják be. Perier ellenszegzé magát e' szándéknak, azt mondván az őtet környezőknak: Látják az Urak, milly gyönyörűség a' ministerség! — Dumolard azonban, mig a' Quaestorok oda érkeznének, kalapját vevén, eltűnt.

Más nap, azaz Dec. 20. a' Moniteur egy királyi rendelést közöl, melly szerint Bouvier-Dumolard a' rendkívüli Statustanácsok sorából kitöröltetik. December 21kén pedig azon jelentést: hogy Gasparin, eddig volt Iseredepartementi Praefectus, tétetett Dumolard helyett Rhone departementi Praefectussá.

Azon hír mind inkább bizonyodni kezd több oldalú tudósításoknál fogva: hogy az orosz Udvar a' Londonban Novemb. 15-dikén kötött szerződést Belgiumra nézve nem hajlandó megerősíteni, 's így Leopoldot, a' Belgák királyát sem ismérni meg addig, mig ahoz a' hollandi király egyezé-

se nem járul; így természetesen a' hatalmasságok ministereinek 5 hónapos alkudozásit 's a' londoni Conferentia 50 protocollumi határozásit legalább ideig óráig elakasztaná vagy sikeretlenítené a' Czár; mire nézve Párisban 's egyebütt a' status-papirosok beése alább is szállott. Ha tehát a' Szentpétervári 's Haagai udvar a' londoni szerződést valóban idegenek elfogadni, akkor, mint a' Courier mondja, kénytelen lesz a' Conferentia vagy mindennemű közbenjárásáról lemondani ez ügyben 's a' Belgium és Hollandia közt fenforgó pörös vagy vitakérdést a' két viszálykodó félnek ön elintézésére bizni, vagy elhatározásához rendületlenül ragaszkodni 's Hollandiát annak elfogadására erőszakkal kinszeríteni, vagy végre munkálkodásit egészen újra kezdeni, a' midőn könnyen megeshetik, hogy Belgium fog majd vonakodhatni a' békéltetés újabb pontjaitól, 's ez az, a' minek legközelebb ki kell az öt hatalmasság politikájából fejleni, 's e' fejleménytől talán béke vagy háboru függ. —

Lyonnak három esztendőre megengedett a' fonatlan vagy is gyártatlan selyem szabad, azaz vám-nélküli, bevitele. Déli Franczisországhban, hol a' selyem ára ugy is igen megesőkent, ezen rendszabás elégedetlenséget fog okozni.

A' „Lyoni Gazette“ ezeket közli Grenobleból December 19ről. „Tegnap reggel írott czédulák függöttek az utszák szegletein, mellyek meghívák a' népet, hogy estve a' kegyetlen Chauvet (adószedési Ellenőr vagy Controllor) ablaka alá gyűljenek, neki macska-szerenádát (muzsikát) csináljanak 's a' személyes és butor-adói felemelésért rajta boszút álljanak. Lehet, hogy a' politia-tisztek ezen czédulákat nem látták vagy talán fel sem vették; 's így alkonyatkor, midőn a' garázdák csoportozni kezdenek, semmi rendelés nem volt téve a' zürzavar megelőzésére. Hét óra tájban mintegy ötszáz ember, a' nép aljából, Chauvet Úr háza elébe gyűlt, 's orditoztak rettenetesen.

A' szegény Ellenőr épen haza jött 's nem tudván mit tenni, a' zivatar elől elbujt. Csaknem betörték már az ajtót, midőn azt cselédei kinyitották. Ekkor a' legmerészebbek berohanván, kihánytak minden papirost az ablakon, 's oda kin vitézül elégették. Harsogott azon közben: „Le az átkozott Chauvettel! Halált Chauvetnek! Le Lajos-Fileppel! Le Perier-vel!“ 's több efféle. Most a' Tisztek is ébredni kezdenek. A' maire segédje, Rivier, kiállott 's nagy ékesszólással igyekezett a' népet csendre birni, de kinevették, 's hátra kelle vonulnia. Azalatt egykét század (compagnie) gyalogkatonaság fél puskalövésnyire a' lázadóktól kiállott 's nagy csendességgel várta a' parancs-szót. Doboltak a' nemzeti öröknek is, de elszedték a' dobokat a' lázadók 's beszaggatták, minél fogva csak kevés nemzeti ör gyűlhetett össze. A' rendes katonaság semmit sem akart tenni az örserreg nélkül. Végre még is parancsolatot adott a' Generális, hogy a' csoportot erővel szélesszék el. Azalatt a' zajgó nép Sagio-Berliozhoz, az Adószedőhöz (perceptor) ment, 's itt is ki akarta szórni a' lajstromokat; — de az utszaajtó be volt zárva; 's mig ők ott erőködtek, a' katonaság oda érkezvén, az egész sereget minden ellenállás nélkül bajonettel elűzte.“ — Milly nép! Milly pajkosság! A' nemzeti örök közül többen elindultak a' dobszóra, de hallván a' háborgóktól, hogy „hiszen mi a' személyes adó ellen támadunk fel csak, meg' az ellen a' zsvány Chauvet ellen, 's ez titeket is csak ugy illet, mint minket“ — ismét haza takaródtak.

A N G L I A.

A' Reform-bill másodszori felolvasatása az alsóházban, Vasárnap viradóra (Decemb. 17—18), 324 vokssal 162 ellen általmant.

A' hollandi király ultimatumja megérkezett, 's ugy hiszik, Kedden (13.) nyujtatott be a' Conferentiának. Fő ellenvetése: Hollandiának a' maga folyójin és csatornájin

való hajózhatás megengedését (Belgium részére) tárgyalja. A' birtok, de kivált a' köz adósság felosztása ellen is vannak kifogásai, hanem ezek sokkal kisebb fontosságúak, mint az első. Ha ezt nem törli vagy nem változtatja meg a' Conferentia, úgy Hollandia a' tudva lévő egyezést semmi esetre sem fogadja el.

A' Lordok Biztossága December 16kán ült össze az irlandi dézma' ügyében. Több rendű iromány fog e' tárgyban a' Biztosság elébe terjesztetni 's több tanú kihallgattatni.

Sir Valter Scott Maltába szerencsésen megérkezett.

Orosz kurir érkezett Gravesandba (város és kikötő Angliában). A' közönség lesve lesi mi fontos lesz levelei között.

Legújabb hír: hogy a' hollandi királynak a' közte 's Belgák között ajánlott békekötésre nem állása a' leghatározottabb de egyszerűsmind legillőbb kifejezésekben tudtára adatott a' Conferentiának. — A' király abban épen nem utal támaszkodva az orosz udvar nyilatkozására 's biztatására, hanem inkább a' nemzeti közérzés ereje látszik őt vonakodásában gyámolítani.

Német és francia ujságok szerint sürű közlekedések folynak az orosz és burkus udvarok között.

TÖRÖK BIRODALOM.

A' Porta kedvetlen híreket vesz Alexandriából. Az egyiptomi Vice-király számos seregeket küldé Syriába azon ürügy alatt, hogy a' damaskusi lázadást csillapítsa le. Ugy de a' Nagyur ezt nem parancsolta 's azt hiszi, hogy az egész lázadást egyiptomi bujtogatók gerjeszték, hogy e' szin alatt a' Vice-király foglalhassa el a' tartományt. Azért is a' Nagyur, vevén e' tudósítást, négy fő méltóságú személyt küldé Alexandriába olly üzenettel, hogy az Alkirály seregeit tüstént vonja vissza, különben őt a' Szultán támadónak tekinti 's egész hatalmával ellene robban. Azonban a' Vice-király, úgy látszik, e' fenyegetésekre nem

ügyel, sőt kész, ha épen arra kerül a' dollog, a' Nagyur seregeivel is szembe szállani. Legalább itt bizonyosnak tartják, hogy a' török hajóssereg visszatérését nem a' cholera, hanem a' Vice-király azon nyilatkozása okozta, hogy ő a' flottát, ha Alexandriában készül kikötni, golyóbisokkal fogadandja; mire a' Kapudán Basa, minekutána egy ideig Rhodus körül veszteglett, a' konstantinápoli öbölbe visszatért.

Bécsi újabb tudósítások szerint a' Vice-király Syriába küldött serege 21,400 emberre megy, a' tengeri erőn kívül, melly öszvesen 50 hajóból áll. Az előcsapatok (Octob. végén) Gázát foglalák el, 's hihető, hogy Akreig, hol t. i. a' megtámadott Abdullah Basa erejét egybe gyűjti, ellenállásra nem fognak találni. Mehmed seregeit fija, Ibrahim, vezérli. Célja a' Vice-királynak hódítás és függetlenség, mellyben őt a' Porta, bár mint akarja, nem fogja akadályoztathatni mostani töredezett 's ingó állapotjában erejének és hatalmának.

LENGYELORSZÁG.

A' Varsói ideigvaló kormánysszék November 11én rendeli: hogy azon egy-forintos bankbilleteket, mellyek a' revolutio alatt jöttek keletbe 's most az egyesek pénzbeli dolgaikban zavarodást vagy egyenetlenséget okoznak, a' kormány cassáji csupán Junius 1ső napjáig (1832) fogadhassák el, 's a' bank azokat 1832 Decembere első napján tul ne váltsa be.

Varsói tudósítások szerint a' lengyel tartományokban több zsidó halt a' choleraiban meg, mint keresztyén.

A' lengyel szélekről azon hír szárnyal, hogy az ismeretes Wisocky Péter Novemb. 28kán a' tömlöczben meghalálozott 's így megmenckedett a' nyilvános elvesztetéstől. A' Moszkauba rendelt 18 lengyel generális, mint mondják, az orosz birodalom belső részeibe utasított. Lubienszky Generalis nem reménylett visszatérte azonban, (kit amazokkal pályatársnak 's így sorsosztályos-

nak tartott a' közvélemény) igen meglepő örömet okozott a' Lengyelek szívében.

PRUSSZIA.

A' burkus Statusujság írja a' lengyel határról Decemb. 19kéről, hogy azon lengyel katonák közül, kik Varsó meghódulta után a' burkus földön kerestek menedéket 's most az orosz császári-királyi kegyelemn él fogva hazájokba megtérhetnek, 's megtérni akartak, két csapat (mindössze 1,500 ember) a' lengyel határszélre kísértetett el 's az orosz cs. Biztosoknak áltadatott. Azon húsz ezernyi emberből, kik a' burkus földre vonultak, valjon hová lett a' többi? 's miért kész inkább önkényes számkivetést vállalva idegenbe bujdosni, mint visszaköltözni a' kedves honba, mellyért vagyonát 's vérét áldozta fel?

OROSZ BIRODALOM.

Herczeg Mentsikoff a' Finnlandi Nagyherczég Kormányozójává neveztetett 's béke idején az ottani seregosztály Fővezérévé.

December 11dikén Szentpétervárott a' téli palota kápolnájában fényes Tedeum tartatott a' Császár, Császárné, Cesarevits koronaörökös, a' birodalmi Tanács tagjai, az Udvar, ministerek, Senatorok, a' Testőrző és hadisereg főtisztei 's az egész diplomatai test jelenlétében. Estve a' város kivilágosított.

PORTUGALLIA.

A' Precurseur nevű londoni franczia ujság Lizabon felől azt közli: hogy ottan teljes esendesség uralkodik, 's örömmel készülnek Dom Pedro 's követőji megtámadását elfogadni. D. Miguel rendes katonasága 30 ezerre, a' királyi szabad-akaratuak 18 ezerre, a' többi, másféle védsereg 35 ezerre mennek. A' Tajoba menetel három korhadt 's romladozó linea-hajóval záratott el, más része pedig, mint a' fővárosnak több sebhető pontja, számos ágyuval láttatott el. A'

kormány erőltetett 4 milliónyi kölcsönje fejében senki sem akar fizetni vagy hitelezni. A' főváros 's környékbeli minden öszvérbirtokos fel van szólítva öszvéreinek a' fegyverházhoz hajtására, hogy a' mostani országzászágás ágyuszerei alá a' legalkalmatosbakat válogathassa ki. Ezen kívül a' főváros 's öt órányira fekvő vidéke temérdek lovat, ökröt 's embert kénytelen szolgáltatni várerősítési munkákra, úgy hogy Lizabon képe olyan most, mintha igen közelgető ostromoltatását várná.

ÉJSZAK-AMERIKA.

Az éjszak-amerikai szabad Statusok nemzeti bankja igazgatásának September 1ső napján közre bocsátott számadásiból kiteszik: hogy ezen, 1816ban alapított intézet eredeti tőkesummája 350,000, száz-száz dolláros actiából, következőleg 35 millió dollárból (mintegy 84 millió pengő forintból) állott. Ezen actiákból 70,000, darabot az Egyesület kormánya bír, a' többi 4145 egyes birtokosak tulajdona. A' forgásban lévő banknóták 22 millió 399,000 dollárról szólnak: a' banknál letett nyilvános és magányos birtokbeli pénzvagyon tesz 16 millió 368,000 dollárt; a' tartalék-pénzalap, eshető veszteségek potlására, 5,600,000 dollár. — Ellenben bír a' bank discountözva szerzett váltólevelekben 41 millió 585,000 dollárt; zálogos kölcsönökre csak 141,000 dollárt adott ki; banknótája van 16 millió 500,000 dollár; kész pénze 11 millió 545,000 doll.; fekvő vagyona 2,491,000 doll. értékű. Tiszta esztendei nyeresége 1 millió 750,000 dollárra megy 's az actionariusok mostani osztalékja (dividendje) ad minden száztól h e t e t. — Illy tetemes nyereségen kívül ezen bank még azon nagy hasznót hajtá az egyesült Statusoknak, hogy általa minden egyes Statusban a' vert- és papirospénz értéke, melly a' bank felállítása előtt száztól gyakran 10—20nyi különbözést mutatott, ugyanazon egy lábura 's hasonló értékre hozatott.

BELGIUM.

Brüssel Decemb. 20. Wallez Úr, követségi Titoknokunk Londonban, tegnap reggeli tizedfél órakor érkezett ide. Tíz órakor már a' királynál volt, 11kor ministeri tanács tartatott, tovább egy óránál. A' külső dolgok ministerével is hosszasan értekezett Wallez Úr, 's ezen ministerium emberei tüstént munkához állítottak, hozzájuk adatván még három segéd a' finantz osztályból; Dumortier, a' cabinetkurir, pedig parancsot kapott, hogy magát még azon estve, a' későbbi ministeri tanács után, melly 8 órakor ült ismét össze, elindulásra készen tartsa. Ezen nagy és sebes mozgás valami fontos hirre mutat. — A' király már tegnap két privát kurirt küldött el, egyiket Párisba, másikat Londonba. Adair, Belliard és Desprez Urak tegnap magányos audientián voltak a' királynál. Ma délben ismét ministeri tanács tartatott. Sebastiani Tiborcz generalis, His ural, (a' külső dolgok hivatalától Párisban) mult éjjel utazott Párisba vissza. E' két ur valami fontos tárgyban volt küldve, mellyet itt nagy titokban tartanak. Gyaníthatólag azon várak leronatása a' fenforgó ügy, melly iránt a' fran-

cia cabinet nem vala egyetértésben a' conferentiával. —

BAVÁRIA.

Hiteles tudósításoknál fogvást a' cholera miatt vont bajor határkordon egészen megszünt, 's az arra felügyelt katonaság egészen más rendeltetést kapván onnan másuvá költözött.

AUSZTRIA.

Bécsben December 31dikeig a' cholera-ban mindöszve megbetegedett 4093 — meggyógyult 2134, — meghalt 1953, — gyógyítás alatt maradt 6.

Prágában December 27kéig megbetegült 482 — meggyógyult 54 — meghalt 189 — orvosi kéz alatt maradt 238.

Pénzfolyamat:

Bécs (Decemb. 31dik) közép ár:

Státus 5 pC. kötelezőlev.	85 $\frac{7}{8}$	P. P.
— 4 pC.	75 $\frac{7}{8}$	—
— 1820diki nyeres. kölcsön	—	—
— 1821diki	124 $\frac{1}{2}$	—
Városi Banko-oblig.	48	—
Bank-actiak	1156	—

Figyelmeztető kérelem.

Azon érdemes hazafiakat, kik talán még a' Jelenkorra előfizetni szándékoznak, bátorodom teljes tiszteletű bizodalommal megkérni: méltóztassanak e' tárgybeli rendelkezéseiket mennélelőbb megtenni; egyébiránt ha elkésnek, az ujság-levelekkel az első számtól kezdve nem fogok szolgálhatni; hanem csak az előfizetés beérkezte után kijövendő számokkal, minthogy a' takarékoság 's költségkímélés nem igen tetemes számú példányt enged nyomtatni az előfizetők 's részvevők mennyiségén tul.

Helmezy.

A' gabonának Pesti piacz ára Jan. 3kán 1832.

P. mér. vtó. garas.	legjobb	középszerű	csekélyebb	P. mér. vtó. garas.	legjobb	középszerű	csekélyebb.
Tisztabúza	190	180	170	Arpa	—	—	—
Kétszeres	135	130	—	Zab	47	46	45
Rozs	87	85	—	Kukoricza	65	60	55

Szerkezteti Helmezy M. — Nyomtatja Landerer.